

Ook het risico dat de Veluwe en de Betuwe ook nog vier uur aandacht willen is groot, en dan houden ze maar zes dagen in de week over voor het engels en het hollands.

De heer Groot beweerde dat de Achterhoekers voor de microfoon geen dialect meer spreken en in de normale omgang is dialect een uitzondering, dus ze willen het niet meer, vandaar geen dialect op de radio.

Waarop de wedervraag: " spreken en verstaan ze wel engels ?"

Waarvan acte.

Toen we na de andijviestamppot weer "onder ons" waren was het echt gezellig en gemeudelijk. Een programma van voordracht, voorlezen, muziek en zang, allemaal in onvervalst dialect van deze en de andere kant van de grens. Geweldig !!!

Mijn kreet om hulp voor een onderkomen voor landbouwwerktuigen en gereedschappen heeft veel reacties opgeleverd en daar zijn diverse reeds van onderzocht en bekeken. We hebben nog een paar locaties in bespreking. We hebben nog niets geschikts gevonden maar houden de moed er in. Gerezen problemen zijn: bereikbaarheid, te duur, te klein, deuren (bijv. van een varkensschuur) te klein, enz.

Na veel jaren moeite doen en overal vragen is het teleurstellend om dan vandaag in de krant te lezen dat de Motorclub Ruurlo met medewerking van de ge-meente er in geslaagd is een nieuw onderkomen te vinden, aan de rand van de dorpskern, dichtbij hotel Liestro, namelijk een boerderij die bestemd was om afgebroken te worden, maar nu het clubhuis van de MC wordt. Proficiat leden van de motorclub, echt van harte, maar voor ons was het wel even slikken.

de pronkkamer van gelderland

Op vrijdagavond 27 oktober gingen we naar het theater, een mens wil ook wel eens wat. In de Bommersheuf in Zevenaar was een optreden van "het puikje van het streekeigen talent" met o.a. de Siesmejenekes uit Groesbeek, Sebastiaan Roes uit Groenlo, Hulzer Willem en vele anderen.

Ook was er een prijsuitreiking van de Gelderse Kookprijs 2000, en de DWZ/ MAW prijs Gelderland voor gedichten en gezichten.

Groot was onze verbazing en ook zo trots als een aap, toen de derde prijs werd toegekend aan mevrouw Wolsink uit Ruurlo en we onze eigen Reina het toneel op zagen stappen. Ze las het gedicht voor en kreeg een daverend applaus. Petje af voor Reina en bewondering voor haar gedicht en optreden.

Met toestemming van Reina volgt hieronder het gedicht:

Beekvliet

Ze ontstonden maor wisten het neet van mekare
Ze laefden eur laeven, ieder apat

En ieder apat had zien hoge en lege

Toch misten ze eets, maor ze wisten neet wat
Eur laeven ging wiedter, 't ging zo 't mos gaon
Toch kwamen ze naoder, maor ze wisten 't neet
Dan stort ze zich samen, van de stuw naor beneden
Zo wordt ze toch ene en wat dan ontsteet
Hebt ze deep in eur harte altied ewetten
Ze goat samen wiedter, biel zunne, bij wind
Onstumeg of rösteg, langs buske en weiden
De Barkel en Slinge dee mekare toch vindt

Reina Wolsink

-0-0-0-0-

Het seizoen met de ledenavonden is in volle gang en onze secretaris heeft een overzicht in deze Kroeze-boom opgenomen t/m april volgend jaar. Noteer de data in uw agenda, het is echt de moeite waard.

Ik wil dit laatste praatje van de voorzitter van dit jaar afsluiten met u een goede gezondheid te wensen, prettige dagen in de komende tijd. Drie kerstdagen en nog een paar zondagen met oud en nieuw sluiten deze eeuw af.

Ik weet zeker dat het een enerverende eeuw was, alleen de vrede was schaars, maar op technisch gebied –denk aan auto's, treinen, schepen, vliegtuigen, computers, machines op elk gebied, oorlogen, wapens, gruwelen, agressie en lawaai, vooral lawaai- was er van dit alles in overvloed.

Martin Kok, voorzitter.

ALGEMENE BEGRAAFPLAATS

Van De radio en uit de kranten hebt u al in meer of mindere mate de juiste stand van zaken en de gebeurtenissen meegekregen over het ruimen van de graven. Volledigheidshalve geef ik hier nog eens de stand van zaken tot nu toe.

Naar aanleiding van onze brief in augustus heeft de gemeente contact met ons opgenomen en een gecorrigeerde lijst met namen opgesteld en ook in Contact gepubliceerd.

Met enkele heren van de gemeente -waaronder de wethouder- een mevrouw van Rijksmonumentenzorg en de kerkhofbeheerder hebben we langdurig op het kerkhof rondgelopen en alles bekeken.

De gemeente staat zeer positief tegenover de gedachte de grafstenen en monumenten te bewaren, niet alleen van bekende personen, maar van iedereen. Als de stenen in redelijke staat zijn en verplaatst kunnen worden zullen deze worden bewaard.

De vereniging Terebinth, tot behoud van begraafplaatsen en eerbied en rust voor de overledenen, heeft ook contact met onze vereniging en met de gemeente.

Wij hebben van de gemeente het verzoek gekregen om de geschiedenis van het kerkhof op papier te zetten en wat gegevens aan te leveren van de voor de historie en ontwikkeling van Ruurlo belangrijke personen.

Samen met door de gemeente gemaakte foto's worden deze opgestuurd naar de Monumentenzorg in Soest en daar wordt een advies opgesteld hoe het een en ander het beste kan worden verwerkt.

De heer Kreeftenberg heeft de geschiedenis van het kerkhof uitgezocht en op papier gezet en voor de historische gegevens hebben de heren Frits Toevank en Wim Bluemers de gegevens aangeleverd.

Als het advies van monumentenzorg binnen is, is het de bedoeling dat de te ruimen grafstenen volgens een bepaald plan op een apart stuk in de buurt van de grafkelder van de familie van Heeckeren worden geplaatst.

De gemeente stelt het op prijs de eerbied voor de overledenen en ook de nagedachtenis van de nabestaanden te respecteren. De verplaatsbare stenen en monumenten worden zo gespaard.

Wist U dat een geruimd deel van een kerkhof minstens zo'n 5 jaar moet liggen voor er weer begraven kan worden.

We blijven erbij betrokken en houden u op de hoogte.

M.G. Kok.

LANDBOUWWERKTUIGEN.

In aanvulling op dit door de voorzitter reeds aangehaalde onderwerp nog het volgende:

Van de familie Aagten, Kaaldijk 7 te Ruurlo kregen wij een oude aardappelkneuzer aangeboden. Wij hadden reeds een kneuzer met een zinken trechter / opvangbak, maar een kneuzer met een houten trechter / opvangbak leek ons nog ouder.

Familie Aagten: **BEDANKT !**

VAN HET SECRETARIAAT.....

Het bestuur heeft op 27 september vergaderd. Een belangrijk punt was de tijdelijke opslag van onze oude landbouwwerktuigen. U heeft in het voorwoord van onze voorzitter kunnen lezen hoe de zaken liggen. Verder kwam de ruiming van de graven op het algemeen Kerkhof aan de orde.

Opnieuw punt locatie, niet alleen voor de landbouwwerktuigen, doch ook een onderkomen voor onze vereniging. We gaan hierover in gesprek met wethouder A. Visser.

Het rijksarchief in Arnhem wordt verbouwd. Hier gaat het een en ander veranderen. Veel informatie wordt strak per pc bereikbaar. De secretaris heeft een folder met allerlei info ter inzage.

Het archief is 4 maanden gesloten en gaat in januari 2001 weer open.

Verder heeft het bestuur een gesprek gehad met de redactie van de Kroezeboom. Het was erg zinvol en we gaan dit een vervolg geven. De uiteindelijke opzet is verbetering van ons tijdschrift.

De Reurlse winterdag wordt gehouden op 17 december a.s. en hier zal Old Reurle met een stand aanwezig zijn.

De volgende bestuursvergadering zal zijn op 29 november a.s.

PROGRAMMA 2000 - 2001

13 december 2000:

dhr. J Berends uit Doetinchem geeft een diavoorstelling over "dorpen in Zuid-West Drente

10 januari 2001:

dhr. en mevr. de Graaff-Barneveld geven een diavoorstelling over "portret van twee polders"

14 februari 2001:

dhr. J. Teeuwen-Lochem geeft diavoorstelling over "land en volk van oost-Nederland in vroeger tijd"

14 maart 2001:

Jaarvergadering en een diavoorstelling van dhr. A. Stortelder-Marienvelde over kerkepaden in Zieuwent.

11 april 2001:

Voorstelling in samenwerking met Lochem Gery Groot Zwaaftink uit Vorden.

Leo Besselink, secretaris

Leden: f 7,50
Niet leden: f 9,75

De kalenders zijn verkrijgbaar bij Old Reurle (dhr. A. Flierman en bij de VVV).

Oude foto's:

U kunt oude foto's laten bijmaken.

Afmeting 10 x 15 A6

Leden: f 6,--

Niet leden: f 7,50

Afmeting 15 x 20 A5

Leden: f 7,50

Niet leden: f 10,--

Afmeting 20 x 30 A4

Leden: f 10,--

Niet leden: f 12,50

Het bijmaken van de foto's kunt u aanvragen bij Old Reurle.

De historische vereniging Old Reurle heeft op dit moment 290 leden. We zijn dus nog slechts 10 leden af van de 300.

Kunnen wij dit jaar het 300ste lid inschrijven ?

Voor het 300ste lid is er natuurlijk een verrassing. Probeer uw familie, vrienden, burens, enz lid te maken van onze vereniging; even een telefoontje naar de secretaris en wij zorgen voor een inschrijvingsformulier.

Leo Besselink, secretaris.

UITGIFTES OLD REURLE

Hieronder vindt U de prijzen van boeken, video's en kalenders welke door de historische vereniging Old Reurle zijn uitgegeven:

Boeken:

Transvaal dat lig in Reurle; boek over veldnamen in Ruurlo en Marienvelde (incl. Barchem en Zwiep).

Leden: f 17,50

Niet leden: f 24,50

Ruurlo door de jaren heen.

Leden: f 12,50

Niet leden: f 18,50

De boeken zijn verkrijgbaar bij Old Reurle (dhr. A. Flierman) en de Brunawinkel.

Video's:

Openluchtspelen.

Leden: f 35,--

Niet Leden: f 45,--

Onder de Kroezeboom; door wijlen huisarts Bakker.

Leden: f 45,--

Niet leden: f 55,--

De video's zijn verkrijgbaar bij Old Reurle (dhr. A. Flierman).

Kalenders:

Verjaardagskalender; met afbeeldingen van oud Ruurlo.

DE EERSTE AVOND VAN OLD REURLE

Gedenkwaardig! Dat was de openingsavond van onze historische vereniging op woensdag 10 oktober. Al vóór acht uur was de grote zaal van De Luifel vol bezet en de vele bezoekers werden in hun verwachtingen niet teleurgesteld. De heer R. Faber uit Neede verzorgde namelijk een lezing over het kasteel Hackfort bij Vorden dat boeide van begin tot einde. Opvallend was de eenvoud van zijn diaserie. Op één van de twee schermen vertoonde hij niet meer dan een paar kwartierstaten die achterin de zaal jammer genoeg niet te lezen waren. Wel was daarop te zien dat de onderscheiden stamvaders ofwel geen enkele erfgenaam, ofwel hele ritsen zonen en dochteren voortbrachten. Daardoor moest menig adellijk heer, teneinde het landbezit bijeen te houden en de familienaam te kunnen doorgeven, zijn toevlucht nemen tot listen en weldoordachte huwelijken met als gevolg doorlopende ruzies tussen de erfgenamen.

Hier nu ontplooidde de heer Faber zijn verteltalent. Op het tweede scherm projecteerde hij namelijk een aantal portretten van personen, die in het besproken tijdvak van 1322 tot 1981 een rol hebben gespeeld. Wijzend op de kleding of de gezichtsuitdrukking van de vrouw of man wist de spreker hun lotgevallen zo aardig te schetsen dat het verleden ging herleven.

Een mooi voorbeeld was het portret van Berend van Hackfort, een wildgebaarde houwdegen in harnas, die voor Maarten van Rossum in het hertogdom Gelre onder andere de "tienden" mocht innen (daarover later).

Nadat deze Berend in 1567 kinderloos was overleden gingen zijn bezittingen over op het geslacht van Westerholt en tot 1981 is deze naam met het kasteel Hackfort verbonden gebleven.

Een andere dia toonde het portret van de tienjarige Borghart van Westerholt uit de achttiende eeuw, bedremmeld kijkend, getooid in een kleurig marine-uniform. Mede aan de hand van de portretten van twee knorrighe oude heren uit diezelfde tijd beschreef Ruud Faber de sfeer in kasteel Hackfort, waar toen ook nog drie andere oude, ongetrouwde broers huisden en temidden van wie, in een beklemmend sombere atmosfeer, dat neefje van tien moest opgroeien totdat hij, meerderjarig geworden, de erfenis kon aanvaarden.

Het bijzondere van deze voordracht was, dat de spreker alle verwickelingen en anekdotes zo smakelijk wist op te dissen, dat alle aandacht naar zijn gesproken woord ging. Wij toeschouwers hadden er nauwelijks erg in, dat er niet veel dia's waren en daardoor kreeg de vertelling zelfs meer spanning.

Interessant was ook de historie van het middeleeuwse tiendrecht, dat zwaar op de boeren drukte. Zij waren verplicht tien procent van hun landopbrengst af te staan aan de landheer. Wanneer het graan gemaaid was en aan schoven stond, moest de landman met het binnenhalen wachten totdat de landedelman zijn aandeel had uitgezocht en opgeëist. Soms echter had die man even geen zin of was ergens anders aan het oorlogvoeren; dan bleef de oogst al die tijd blootgesteld aan regen en wind. Daarom werd het tiendrecht ook wel verpacht, maar geloof me: die pachter zorgde er wel voor dat ook hij zijn portie kreeg! Rond Vorden is dat recht nog in enige vorm blijven bestaan tot ver in de negentiende eeuw; onder de toenmalige baron is het met een financiële regeling afgeschaft.

Het geslacht Van Westerholt heeft het kasteel Hackfort bewoond tot 1981. De laatste baron, Arend van Westerholt, een markant dorpsype in Vorden (en gefotografeerd met pet op en sigaar in het hoofd) stierf in 1970. Na de dood van zijn laatste zuster, freule Clara in 1981, die het Spartaanse leven op Hackfort voor zichzelf wat prettiger wist te maken, ging het landgoed bij testamentaire beschikking over naar Natuurmonumenten.

Dat dit voortreffelijke verhaal de juiste sfeer in de zaal bracht was goed te merken in de pauze. De ruimte was vol menselijk geluid; iedereen praatte met iedereen. Aan de bestuurstafel werden goede zaken gedaan. Ook was er goede belangstelling voor de kadastrale atlas van Frits Toevank.

Alles was als van ouds.

H.P.

AVENARIUS (rectificatie)

Foutje.....bedankt.

In het artikel over Avenarius en de familie Ensink te Vor-den heb ik mijzelf even lekker op het verkeerde been gezet. Het Wapen van Vorden en het Wapen van Gelderland zijn natuurlijk hotels met verschillende uitbaters.

Het Wapen van Vorden was n.l. van de familie Brandenburg en daar bracht Krebbers zijn prachtige Vordense jaren door.

Hierop werd ik op gewezen door onze secretaris. Waarvoor ik hem hartelijk dank. Blijkbaar was ik even niet goed bij de les en dat terwijl ik het boekje over het leven van meester Krebbers bijna voor mijn neus had liggen.

Nog een keer Avenarius...

Vorige keer beloofde ik u ook nadere informatie over de hotels van de familie Avenarius. In een krantenartikel "Wortels in de Achterhoek" geschreven door Henk Harmsen over de familie van Eerden - Graafschap-editie Gelders Dagblad 1 april 1995 - staat een stukje over hotel de Roskam te Aalten waar in 1840 ene Abraham van Eerden als uitbater zijn vader Evert opvolgde. In 1871 werd hij opgevolgd door Pieter Oosthout. Daarna kwam Karel Gustaaf Avenarius erop die ook in Gendringen en Dinxperlo logementen had.

Wim Bluemers 13 sept.2000

HERINNERINGEN AAN KERST ZWART-SCHOOL

Verslag bezoek mevrouw Deunk-Bruinsma in haar eigen woorden opgetekend tijdens een bezoek aan de Kerst Zwartschool in 1999.

Onze dank gaat uit naar het schoolteam van de K. Zwartschool voor het ter beschikking stellen van deze tekst.

Wim Bluemers.

Vanaf 1921 tot 1924 was ik onderwijzeres aan de (toen enige) school in Ruurlo.(zie aanvulling aan het einde). Ik was toen nog juffrouw Bruinsma.

Nu, 75 jaar later, ben ik weer in dat gebouw geweest: nu de bibliotheek. Die zes lokalen vormen nu één grote ruimte: niet alleen gevuld met kasten voor de boeken maar ook leuke "zitjes" om rustig te kunnen genieten van de lectuur.

Na zoveel jaren komen toch weer veel herinneringen naar boven.

Als je zo zelf, nog maar nauwelijks kind af, voor zo'n groep van 30 tot 40 kinderen staat, is het niet eenvoudig ze toch van alles te leren.

In die tijd zagen die kinderen van 6 jaar voor het eerst een school van "binnen".

Tegenwoordig wennen ze daar vanaf 4 jaar al zo'n beetje aan met gezellige en toch nuttige bezigheden. Maar toen was het direct een klein beginnetje van "lezen" met behulp van de grote plaat: aap, noot, mies, wim, zus, jet. Daar werd dan een verhaaltje om heen geweven.

Rekenen begon met een telraam met gekleurde balletjes: zoveel rode + zoveel gele zijn er samen zoveel.

Het schrijven ging in die tijd nog op de lei met een griffel.

In Ruurlo was het de gewoonte dat een kind, dat op de leeftijd was dat jaar op school te beginnen, al een dagje mee mocht komen. Dat was daar niet zo gemakkelijk, want de klassen waren groot. De kinderen zaten op 2-persoonsbanken, bijna allemaal vol. Dus zo'n peuter zat dan zo'n hele dag stil tussen die 2 anderen. Ik vond dat een verkeerde gewoonte: juist om er tegen op te zien naar school te moeten.

Maar volgens het schoolhoofd Kerst Zwart vonden ze dat fijn!

Enkele herinneringen.

In een "nieuwe" 1e klas hoorde ik steeds aan één kant geluiden. Na nauwkeurige aandacht bleek daar een jongetje te zitten, dat steeds in zichzelf zat te praten. Ik heb hem wat dichter naar voren gehaald en wat bleek later: die knaap hoorde eigenlijk op een school voor achterlijke kinderen, maar die was er in de omgeving niet. Hij gaf ook verder geen moeilijkheden, schreef als de anderen, al was bij hem wel alles fout. Soms vroeg hij weleens: "Geef mien ook een trul".

Door "goed" werk kreeg een kind dan een grote krul. Toen hij eens zag, dat ik ergens om moest lachen, zei hij in zijn dialect "ie lacht".

Over het algemeen heb ik er met plezier gewerkt. Het is ook wel eens moeilijk als je wat eigenwijze portretten hebt. Ik weet ook nog van één, die altijd dwars lag.

Als ik zei bij een aardrijkskundefles: "Kijk deze plaats heet..." keek hij juist de andere kant op. Op een schrijfles hoorde de letter Z geschreven te worden met het lijntje naar beneden dun. Hij deed ze allemaal dik.

Een andere herinnering is aan een meisje in klasse 3. In die tijd was er een zeer bekend lied over een bespottung van de hemel en over "zuinigheid" daar. Op een morgen stond er een draaiorgel voor de school dat lied te spelen. Dat meisje begon meteen hard te huilen, hield de handen voor de ogen en snikte: "Dat mag je niet zingen". Ik wist haar gelukkig gauw tot rust te brengen. Ik zei: "Huil toch niet zo, jij zingt het toch niet".

Ik kan me uit die drie jaren maar een schoolreisje herinneren. Dat is een treinreisje geweest. De treinen hadden in die tijd nog aparte coupés. Zodoende zaten er ook kinderen in zo'n afdeling zonder toezicht. Gelukkig is alles goed gegaan.

Vanaf de 3e klas kregen de meisjes ook handwerkles.

Breien hoefde je ze niet te leren. Dat kenden ze allemaal van huis uit. Kousen breien werd wel gedaan in die les, maar dan ook van zwarte sajete - zodat ze dus ook "bruik-baar" waren. In de hoogste klas naaiden ze ook. Er werd in die tijd veel eigen genaaid ondergoed gedragen: hemdjes, onderrokjes, z.g. lijfjes e.d..

Ik heb toen over dergelijke dingen in een schrift geschreven, hoe ze de maat moesten nemen, daarna een model knippen, dan in elkaar naaien.

(Als ze dat later ooit wilden doen) Ik heb er bij gezegd je hoeft dat niet allemaal voor jezelf over te schrijven, maar geef mijn schrift dan wel door aan één die die moeite wel doen wil.

Over grote klassen gesproken....

Je zou denken: Ruurlo is toch maar een klein dorp. Veel kinderen kwamen uit de omtrek. Er waren er die meer dan een uur moesten lopen.

Als die kleintjes dan koud en nat aangekomen waren, liet ik ze eerst met groepjes om beurten bij de kachel staan. (C.V was er toen nog niet) Die ver weg wonende kinderen gingen in de korte winterdagen wel 's middags om 3 uur al naar huis.

Nadat ik een jaar een 1^e klas had gehad van 41 kinderen, werd dat voor het volgende jaar 60. (Nieuwelingen + zittenblijvers). Dat ging dus niet. Hoe is het opgelost?

Er werd een onderwijzeres bij aangesteld. In dat grote lokaal werd een deel der banken achterin andersom gezet. Die kinderen zaten met de rug naar het raam en vóór de banken stond een bord op een grote schildersezal.

De extra juf was nog zonder ervaring. Zij hield met haar lesindeling helemaal geen rekening met wat er in de andere helft gebeurde.

Zo gebeurde het een keer zelfs, dat ik leesles had met mijn peuters, dat zij met haar groepje ging zingen.

Ik heb toen maar lesroosters gemaakt, waarbij de ene mondeling les had en de andere schriftelijk; zingen en voorlezen was allemaal tegelijk en natuurlijk "hetzelfde".

Het gevolg is geweest, dat er aan de weg tussen Ruurlo en Groenlo een 3-mans schooltje bij is gekomen. Ik hoorde, dat dat er nu niet meer is.

Toen ik in 1924 trouwde was het voor mij afgelopen - dan mocht je geen schooljuf meer blijven; alleen af en toe invallen voor een zieke: nood breekt wet.

Personeel in mijn tijd:

<u>Meesters:</u>	<u>Juffrouwen:</u>
K. Zwart	De Jong
Hooing? (zie aanvulling)	Visser
Dolman	Bruinsma

Na mij was er nog een juffrouw Elskamp
Wat dat eigenwijze jongetje betreft - met die heb ik nog wat beleefd. Na weer zo'n wars gedrag, heb ik hem naar de gang gestuurd. Toen het speelkwartier begon, wilde ik hem weer in de klas halen, maar toen vertikte hij dat en greep zich vast aan de kapstokken.

Juist kwam meester Zwart er aan. Toen die hoorde wat er gaande was, zei hij: " Géén kleine jongetjes hier de baas". Hij greep de knaap vast en trok hem met de hele kapstokkenlijst de gang door en de klas weer binnen.

Een mooie herinnering is de volgende:

Dat was in de 1e klas op een mooie zomerse dag. Daar piepte een jongetje heel benauwd: "Oh, oh juffrouw, ik moet zelf ademen, want er komt onweer en daar ben ik zo bang voor". Hij zag buiten van die grote, witte zomerwolken en dacht, dat dat onweerswolken waren. Ik stelde hem gerust, dat dat echt geen onweerswolken waren en zei: "Ga jij maar eens rond om de school wandelen, dan kun je zelf zien dat er geen onweer komt". Zo deed hij en kwam met een rustig blij gezichtje weer binnen.

Een groot deel van Ruurlo behoorde tot het gebied van de Freules op het kasteel. Daar woonden er twee, waarvan de ene zich nog wel eens liet zien bij bepaalde gelegenheden. Zo heeft b.v. de arts eens een cursus EHBO gegeven, waar zij ook naar toe ging. Met Sinterklaas werd er speculaas gegeven voor elk kind. In verband daarmee kwam toen meester Zwart eens vragen, hoeveel kinderen ik in de klas had. Je zou denken dat hij als hoofd der school dat wel zou weten, maar blijkbaar niet,... want toen ik zei 41, was hij hoogst verbaasd en vroeg zóveel?

Meester Kerst Zwart was een zeer zuinig mens.

Er kwam eens iemand van een schoolplatenfirma met hele mooie platen met moderne voorstellingen van de natuur, bekende steden, e.d. Wat hing er? Kleine platen met niets anders er op dan b.v. 1 houten keukenstoel. Maar volgens Zwart hadden die er al zó lang gehangen; die moesten er blijven. Ik heb toen nog gezegd: "Dat is juist een reden om ze nu eens weg te doen!" Maar nee, geen praten tegen.(...)

En, de zuinigheid op school in die dagen ging zo ver dat: Zo vertelde juffrouw Deunk-Bruinsma verder:

Toen de kinderen voor schoonschrijven voor het eerst daarvoor een schrift kregen, was dat maar een "half" schriftje. Ze werden doorgeknipt.(...)

Enige aanvullingen op de herinneringen van juffrouw Bruinsma:

Genoemde leraar Hooing is: De hr. Hooijering. Hij woonde op de Pellenberg. Later vertrok de familie Hooijering naar Lochem.

Juffrouw Elskamp woonde op rechts achteraan op de hoek Eikelaan en het Rikkelder.

(Mevr.Deunk spreekt van één school in Ruurlo. Zij zal vermoedelijk bedoeld hebben dat er in het dorp zelf maar een school was; want Ruurlo telde indertijd ook nog een aantal buitenscholen. Te weten; de school in de Winkelerhoek (nu school de Driesprong) de

Koekoekschool aan de Groenloseweg - die inmiddels gesloopt is - en de School met de Bijbel in de Veldhoek.) red.

BOERDERIJ-NAMEN VAN RUURLO

We beginnen volgens het alfabet met wijk A.

Nummer 1: 't Muldershuus

In 1830 nummer 1 en 1860 nummer A 1, vervolgens in 1950 B 4 en daarna in 1978 Zelhemseweg 2. De bewoner in 1830 is Gradus Vels; later bewoond de familie Dijkman de boerderij en door de omgeving wordt de boerderij Dijkman-Vels genoemd. Officieel is de benaming 't Muldershuus, want in de tijd van Vels woonde de molenaar tussen de watermolen en de windmolen, toen nog gelegen op het Windmolenveld. Deze molen werd in 1883 afgebroken; herbouw van een windmolen had toen reeds plaats gevonden in 1849 aan de Borculoseweg in het dorp.

Nummer 4: De Schans

Dit is thans de Vordenseweg 3. De oorspronkelijke boerderij lag aan een schans, dat wil zeggen een verdedigingswal. In 1650 woonde aldaar Roelof op 't Schothorstergoed of Schansengood; later rond 1671 Lambert op de Schans met zonen.

Nummer 5: De Binneman / 't Loo

Nu is dit Binnemansdijk 1. De eerste genoteerde bewoner op deze plaats was Jan op de Binneman. Dat de benaming van de boerderij reeds in het begin van de vorige eeuw 't Loo is kan mogelijk gezocht worden in het feit dat de boerderij gelegen was aan het Laor; 't gebied werd zo benaamd omdat 't laag gelegen was. Langzamerhand verviel de 'r' van Laor en kwam het tot Loo.

Nummers 8, 9 en 45: Paaldershof of Poldershof

Op dit erf lagen drie panden, de eerste heette Paaldershof en de tweede de Paalder, beide in de jaren zestig van de vorige eeuw afgebroken. De eerste boerderij was Spoorstraat 12, de tweede Stationstraat 16. De derde boerderij, de Hogen Paalder, is gelegen aan de Groenloseweg en wel nummer 13. Het woord polder spreekt voor zich en is langzamerhand in de streektaal paalder geworden.

Nummer 10: Luggenhorst bij Krashof

In een verpondingsboek van 1650 wordt de Luggenhorsterkamp vermeld.

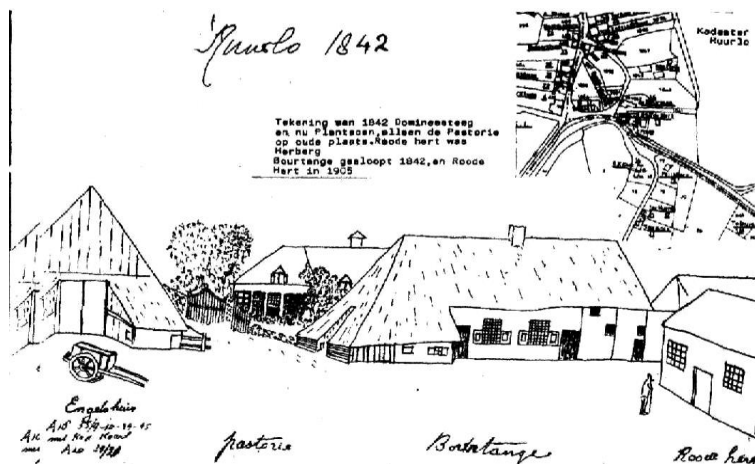
't Kan hier een wat hoger terrein betreffen met luchtige grond met houtopstanden. 't Boerderijtje was aan de Stationstraat gelegen en is in 1906 afgebroken.

Nummer 11: Krashof of Crashof

In hetzelfde verpondingsboek van 1650 wordt Grachtshof vermeld, wat later dus Krashof werd genoemd. Een van de eerste bewoners was Willem Lamberts op Krashof met vrouw. Hij kwam van de Schans. Lamberts betekent Lambertszoon, hetgeen ook nog eens bevestigd wordt door wat over de Schans geschreven is. In de tweede wereldoorlog werd de boerderij helaas getroffen door een bom en afgebroken.

Nummer 14: De Pellenbarg

In 1660 woonde er Theunis Pellenbarg, hoogstwaarschijnlijk een wever van pellen; linnen doeken met een eenvoudig blok-motief. Dit gebouw is van 1864 en het huidige adres is Stationstraat 2.

Tekening door F. Toevank, naar tekening van S.W. baron van Heeckeren van Kell.

Nummer 18: Bourtange

Een dorpsboerderij die in 1844 reeds is afgebroken. Vanwaar de naam? Volgens de archivaris van het Bourtange in de provincie Groningen komt de benaming van het feit dat er boeren op een tange woonden. Een tange is een zandhoogte, gelegen in het veen. Dit is waarschijnlijk in Ruurlo niet het geval. De boerderij stond op de plaats van het huidige plantsoen aan de Domineesteeg. Een markante bewoner is op deze plaats Reint Berenschot, jagermeester van het Huis te Ruurlo en door Mr. W. baron van Heeckeren van Kell gefotografeerd, waardoor hij de eerst gefotografeerde Nederlander werd.

Nummer 20: Kremershuus en Engelshuus (onder één dak)

Deze woningen waren naast Bourtange gelegen. In 1680 woonde er een Jan Engels. In 1695 kwam er een Jan Kremer te wonen, die kuiper –maker van vaten en tonnen- was. 't Huis werd ook wel Cuipershuus genoemd en werd in 1895 afgebroken.

Nummer 28: Doorninkshuis

Dit stond op de plaats van het onlangs afgebroken warenhuis van Brinkerhof, Dorpsstraat 18. 't Huis werd genoemd naar de familie Doornink die er vanaf 1748 woonde. In 1940 is het afgebrand.

Voor wat betreft wijk A is het relaas over verklaringen van boerderij-namen afgerond. Aanvullend commentaar is welkom. Zonder de gegevens van de heer F. Toevank en 't gemeentearchief had ondergetekende dit niet kunnen schrijven.

M.J. van Heeckeren van Kell-van Tets

RUURLO'S ALGEMENE BEGRAAF-PLAATS (een historisch overzicht)

We hebben e.e.a. woordelijk overgenomen van het overzicht dat door de heer G.Kreeftenberg in 1993 is samengesteld, met als bron het gemeente archief van Ruurlo.

Naar aanleiding van een besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland betreffende het begraven der lijken van de afgestorvenen in de kerken en op de kerkhoven, besluit de Raad van Ruurlo in maart 1828 om voorlopig eenige algemeene bepalingen daar te stellen omtrent het aanleggen van een nieuwen kerkhof buiten de kom der Gemeente een dit plan ter goedkeuring in te zenden waartoe de burgemeester verzocht wordt hiervoor te zorgen.

Bovengenoemd besluit wordt op 24 mei 1828 door G.S. goedgekeurd. Naar aanleiding van deze goedkeuring besluit de raad in de vergadering van 1 augustus d.a.v. het volgende;

1. Deze algemeene begraafplaats zal worden aangelegd op het zoogenaamde Tuitemans veldje, ten Oosten van de kom des dorps, tusschen de goederen den Tuiteman, Klein Landweer en den Boonepoter. 00.44 (08)

2. Aan dezelve zal gegeven worden de uitgestrektheid van eenen bunder 1305 vierkante Ellen, bevattende in maar een laag 1990 kisten, over zulks in twee lagen met tusschen ruimte van 30 duimen (= centimeters) aarde, waartoe het terrein hooggenoeg is, 3980 groeven.

Daar de bevolking dezer gemeente bedraagt 2290 zielen en de sterfgevallen in dezelve's jaars door elkander op 60 kunnen gerekend worden, mag de voorzegde ruimte voor meer dan toereikend geacht worden.

3. Deze begraafplaats zal voorzien worden van een aardwal, waarop een heg, hetzij van jonge beuken of ander plantsoen, naar de geaardheid van den grond zal gepoot worden, voorts omgraven met een sloot ter wijdte van 2 ellen. De ingang zal midden voor het terrein voor-zien worden van eene goede sluitbare poort. (de ingang was toen aan de zijde van de Borculoseweg waar nu de afsluiting is) red.

4. De begraafplaats zal afgedeeld worden in vakken voor **de onderscheidene gezindheden**, naar evenredig-heid van dezelve bevolking, met een levende hegge binnendoor van elkander afgescheiden in welke binnen-hegge, eene afzonderlijke doch kleinere sluitbare poort zal gehangen worden.

5. De vakken van elke gezindheid zullen ieder gesplitst worden in onderdelen van den eersten en van den twee-den rang. Die van het eerste onderdeel maken uit, de algemene begraafplaatsen voor allen van die gezindheid en zullen hierop in geen geval eigendommelijke groeven mogen worden toegestaan, maar wel op het onderdeel van den tweeden rang, alwaar aan eigenaren van graven hetzij in de kerk of op het kerkhof (hoezeer dan ook geen regt hebbende op de schadevergoeding, terzake van het verbod om daarvan gebruik te blijven maken) een gelijk aantal graven zal kunnen toegewezen worden.

Ingelijke zal aan particulieren, hierom aanvragende een eigen graf in dit onderdeel, tegen den prijs bij het tarief bepaald, in eigendom kunnen worden afgestaan, waarop hij door aankoop het recht verkrijgt om in zijne groeven een kluis of kelder te laten metselen en om daarop een onoverdekt monument of grafsteen te plaatsen, alleszins onder voorbehoud dat koper met hun metselwerk niet buiten het hun toegewezen terrein mogen uitspringen.

6. De grote van eene groeve wordt bepaald op 2 Ellen 85 duim (9 voet) lengte en 1 El 90 duim (6 voet) breedte. (d.i. 2,85 m x 1,90 m)

7. De prijs van aankoop van eene groeve in dit onderdeel wordt onveranderlijk bepaald op zes gulden.

8. Alle groeven toegewezen wordende aan eigenaren van begraafplaatsen op de oude begraafplaats zoowel als dezulken waarvan particulieren door koop eigenaar worden, moeten zonder tussenuitruimte te

laten, naast mal-kander volgen, voor zooveel het terrein er naar ge-oriënteerd is, van het zuiden naar het noorden. (de oude begraafplaats was wat nu het Kerkplein is).

9. Voor een vaste bepaling wordt bij dezen besloten dat het eerste lijk in ieder graf moet zinken 2 Ellen diep, aan te vullen met 30 duim aarde waarop de tweede kist in al zulk graf komt geplaatst te worden. Twee kisten op die wijze eene gehele rij door ingezonken zijnde wordt op eenen afstand van 30 duim aan het voeteneind der eerste in het zuiden ene nieuwe rij begonnen en op die wijze voortgevoerd, tot het over het geheele plein alles met lijken is aangevuld. Alle welke bepalingen van dezen artikel bij deze ontwerp instructie voor eenen doodgraver breder zullen worden omschreven.

10. Het openen der groeven en toedigten van dezelve tot dus verre door de naburen wederkerig verrigt zijnde komt met den laatsten December van dit Jaar voorgoed op te houden en moeten, beginnende met den eersten Januari 1829 en vervolgens alle graven geopend en weer dicht gemaakt worden door eenen doodgraver bij het plaatselijk bestuur hiertoe speciaal aangesteld en van eene instructie voorzien tegen zoodanige betaling als bij Tarief hierna zal bepaald worden.

11. Daar volgens reglement bij elke begraafplaats een opzichter moet aangesteld worden zeer nabij de begraafplaats woonachtig, zoo voegt het zich in deze gemeente best om den post van opzichter en doodgraver in een en dezelve persoon te vereenigen, zonder wetsbepaling, om bij omstandigheden niet ook deze beide posten te mogen separeren.

12. Over de beloning van opzichter en doodgraver zal bij derselver benoeming nader en bepaald worden gehandeld, en zullen deze belooningen haren maatstaf erlangen naar de meerdere of mindere opbrengsten en naar de meerdere en mindere kosten van onderhoud der begraafplaats.

13. Tot vinding van al de benoodigde gelden, proponeert de Raad bij provisie voor een jaar onder voorbehoud om in het vervolg verhooging of vermindering te mogen voordragen naar omstandigheid van zaken, hetgeen volgt voor begrafenisregten.

Voor zinkgeld in een algemeen graf in *het eerste onderdeel zal betaald worden,*

Van een volwassen lijk *f.* 1,--

Voor lijken beneden de 15 jaren *f.* 0,50

In het tweede onderdeel in een algemeen graf;

Van ieder volwassene *f.* 1,50

Voor lijken beneden beneden 15 jaren *f.* 0,75

Voor zinkgeld in een eigen graf;

Voor volwassen lijken *f.* 0,75

Voor lijken beneden 15 jaren *f.* 0,38

Tot vinding der beloning voor eenen opzichter en dood-graver zou mede tot goed making der kosten der kosten van onderhoud der begraafplaats 00.45 (09)

en lijkbaar zal betaald worden;

In het eerste onderdeel:

Van een volwassen lijk *f.* 0,80

Van een lijk beneden 15 jaren *f.* 0,40

In het tweede onderdeel:

Voor een volwassen lijk *f.* 0,90

Van een lijk onder 15 jaren *f.* 0,50

Behoeftigen, dat zijn dezulken die geheel of voor de helft gealimenteerd worden, zijn vrij van betaling van zink-geld maar moeten de doodgraver - opzichter en onder-houdskosten door de armen administratie betaald worden.

De ingezetenen van het Ruurlosche - Zieuwent welke te allen tijde hunne dooden te Lichtenvoorde of aan het Hoenderboom (de begraafplaats tegen over de R.K.kerk te Zieuwent red.) hebben begraven worden, hoezeer ook tot deze gemeente burgerlijk behorend van de betaling van zinkgeld en doodgravers beloning immers bij provisie vrijgesteld omdat het zoo wegens den verren afstand als om andere redenen meer, hun bijna ondoenlijk is hunne lijken naar Ruurlo ter begraving te kunnen brengen.

14. Andere ingezetenen dezer gemeente welke na bekomen convent ter begraving mogten goedvinden elders ter aarde te doen bestellen blijft zulks ongehinderd en stelt dezelve wel vrij van betaling voor zinkgeld maar de kosten voor onderhoud opzichter/doodgraver moeten door dezelve betaald worden naar het hoogste tarief.

15. Het luiden der klokken, zoowel bij het overlijden als bij het begraven, een overblijfsel van de tijden toen het begraven meer als een kerkelijke ceremonie werd beschouwd, zal ongetwijfeld bij deeze algemeene en burgerlijke inrichting vanzelf komen op te houden om intusschen desulken waarbij die oude gewoonte als eene behoefte geworden is in hunne begrippen niet te hinderen, kan het overluiden zowel bij het overlijden als bij het begraven blijven voortduren, maar niet op die wijze als alhier van ouds in gebruik, dat zulks door de naburen van den overleden verricht wordt.

Na de laatste December dezes jaar mogen geen klokken door anderen worden aangetrokken dan door den koster hiertoe van ouds aangesteld geweest, of diens geëmployeerden.

Voor het aantrekken der klokken, hetzij bij overlijden of bij begraven, zal telkens betaald worden;

In het eerste onderdeel:

Van een volwassen lijk *f.* 1,--

Van een lijk beneden 15 jaar *f.* 0,50

In het tweede onderdeel:

Van een volwassen lijk *f.* 1,50

Van een lijk beneden 15 jaren *f.* 0,75

Zullende het bestuur na met de goedeigenaren van Ruurlo geconfereerd te hebben, nader bepalen hoeveel hiervan ter beloning van den koster zal worden geordonanceerd.

16. Alle de hiervoren bepaalde geldelijke kosten moeten aan den plaatselijken gemeente ontvanger

worden voldaan, die hiervan zoodanige uitbetaling zal hebben te doen, als hem bij ordonnantiën van het bestuur zullen aangewezen worden.

17. Het beheer en toezigt over de algemeene burgerlijke begraafplaats wordt alleen door het plaatselijk bestuur gevoerd en uitgevoerd overeenkomstig de bestaande of nog te maken wetten en ordonantiën.

18. Behalve eenen wal en eene sloot waarmede de begraafplaats behoort omringd te worden benevens eene omringende en eene afscheidingshegge hiervoor art.3 gementioneerde, moet de gehele uitgestrektheid der begraafplaats drie spit diep worden omgezet en de gehele oppervlakte volkomen gelijk gemaakt. De kosten hiertoe zijn nog al aanmerkelijk en zouden vele door contri-buabelen zwaar vallen om in momerain bij te dragen.

Het werk daarentegen is van dien aard dat ieder zijn aandeel in persoon kan verrigten.

Op dien grond besluiten wij alle die voorgeschreven werkzaamheden door de ingezetenen ieder per quotum te laten doen en brengen alleen als aan te wenden kosten eene behoorlijke poort midden voor de begraafplaats waarvan de kosten volgens opname van deskundigen bedragen *f.* 36,--.

Eene kleinere poorte in de afscheidingshegge tussen de onderscheidene gezindten opgenomen op *f.* 18,--.

19. Bij de begroting dezer gemeente over de dienst van 1828 geene som ten behoeve der begraafplaats hebbende kunnen voordragen verzoeken wij dat Hunne Ed.Gr.Achth. bij goedkeuring van dit ons besluit en reglement ons gelieven te autoriseren, de kosten van de voorgezegde twee poorten op den post van onvoorzien uitgaven over 1828, waarvan een staat hierbij gevoegd zal worden te mogen affecteren.

Op donderdag 5 maart 1828 wordt door de Raad besloten om, naar aanleiding van de in het goedkeuringsbesluit gestelde vragen aan G.S. te berichten:

a. Dat het kerkbestuur in deze gemeente nimmer eenige begravenisrechten heeft genoten en dat hetzelfde bijgevolg deswegens ook geen schadevergoeding verlangt of kan verlangen.

b. Dat de raad geen zwaarigheid maakt om aan den doodgraver eene vaste bezoldiging van *f.* 25,-- in het jaar toe te leggen zoo als bij dezen aan H.Ed.-Gr.Achth. wordt voorgedragen en zulks te vinden uit de betalingskosten, omschreven bij art.13 van het ingezonden reglement d.d.1 aug. 1828

c. Wat aangaat een bijzonder vertrek bestemd om daarin de lijken voor derzelve begraving neder te zetten ten einde alzo het begraven van schijndoden te meerder middelen van voorzorg worden genomen, vermeent de raad te mogen aanmerken dat zulks in deze gemeente van weinig of geen belang zoude zijn

naardien de naast bestaanden wel voor de lijken plaats geven kunnen en alzo dezelve niet zouden laten volgen om in een van hem verwijderd vertrek geplaatst te worden, indien zij nog eenigzins aan derzelven overlijden twijfelden en dat wanneer het al eens mogte gebeuren dat aan de dood wordt getwijfeld en de naast bestaanden geen vertrek of geene genoegzame ruimte overhadden om het lijk te plaatsen de raad zich dan zou kunnen adresseren aan het kerkbestuur ten einde dan de hier aanwezige grafkamer, waarvan bijna geen gebruik wordt gemaakt tot het onderhavige einde te mogen bezigen. Bovendien wordt bij het afgeven van permissie biljetten altijd gezegd dat de lijken nimmer binnen de 3 maal 24 uur na derzelven afsterven begraven mogen worden.

d. De staat volgens model A gevraagd bij bovengemeld besluit, neemt de Raad de vrijheid hierbij over te leggen.

e. Hoewel de kosten op den staat sub.A voorkomende niet zoveel bedragen dan men veronderstelt volgens de berekening op den staat sub.B vermeld te ontvangen, zoo is de Raad echter van oordeel, om eerst een geheel jaar af te wachten zoo als bij art. 13 van het reglement is voorgesteld, alvorens eene vermindering voor te dragen.

f. Men refereert zich hieromtrent bij de gemaakte aanmerkingen onder letter e.

Naar aanleiding van een schrijven van G.S. met een bijgevoegd K.B. betreffende de omheining van de begraafplaats, besluit de Raad in zijn vergadering van woensdag 1 juli 1829 aan genoemde G.S. te kennen te geven;

dat de begraafplaats in deze gemeente vooralsnog met geen muur of rasterwerk is omringd doch dat om dezelve eene sloot is gegraven van nagenoeg drie ellen breed, dat het daarstellen van een stenen muur ook een te groot bezwaar voor de gemeente zoude opleveren dewijl dezelve weinige vaste inkomsten is genietend en alzo de meeste behoeften bij hoofdelijken omslag moeten gevonden worden, dat de ondervinding heeft doen zien dat de kerkhof alhier nog enigzins diende verhoogd te worden waartoe de Raad besloten heeft zulks te doen verrichten en dat daarna in den herfsttijd der zelve met eene levendige hei zal worden bepoet als wanneer hij tevens met het nodige palissaad of rasterwerk zal worden omringd waartoe de goedkeuring van H.H.G.S. bij dezen verzocht wordt.

Deze goedkeuring is er in augustus 1829 waarbij het schrijven van G.S. een K.B. is gevoegd waarin een gunstige bepaling is opgenomen voor zoodanige gemeenten voor welke ook het omringen der begraafplaats met palisaden of rasterwerk uit hoofde van geldende of andere omstandigheden te bezwarend bevonden mogt worden zullen kunnen volstaan met een sloot of gracht om de begraafplaats te doen graven en deselve van een hegge te voorzien welke van bekwame vastheid en hoogte zou wezen moeten.

Naar aanleiding hiervan heeft de Raad goedgevonden

aan G.S. te kennen te geven dat de begraafplaats in deze gemeente thans is voorzien van eene sloot of gracht van

ruim 3 Ellen breed en dat men voornemens is in den aanstaanden herfst rondom denzelfde eene levendige heg te poten en bovendien op dezelve te plaatsen elzen en berken plantsoen.

Dat de Raad oordeelt dat deze omringing volkomen genoeg zijn zal en zulks verzoekt dat het G.S. behagen moge om den Raad te ontheffen van de omringing met palissaad of rasterwerk waartoe bij deserzijds resolutie van de 1 sten juli l.l. nr.10 is besloten.

Doordien deze gemeente zooals daar bij ook reeds is vermeld weinige vaste inkomsten is genietende en alzo de meeste behoeften bij hoofdelijken omslag moeten gevonden worden.

Ook heeft deze gemeente sedert eenige jaren vele buitengewone uitgaven moeten aanwenden door het verlenen van subsidiën voor den aanleg van wegen, voor het daarstellen van eenige duikers, voorts voor de aanschaffing van brandblusmiddelen, de herstellingen en verbetering van school en schoolhuis waardoor de gemeente meer dan gewoonlijk heeft moeten bijdragen.

Zullende extract dezes aan Hunne Ed.Gr.Achth. de Gedeputeerde Staten worden toegezonden.

In ditzelfde jaar 1829 is er voor het eerst op de nieuwe begraafplaats begraven.

Nadat de begrafenis-kosten reeds in 1844 waren gewijzigd werden deze in 1856 opnieuw vastgesteld. Er was een 1e, 2e en 3e klasse al naar gelang men belasting betaalde. Bedeelden van de Diaconie waren vrijgesteld.

Ook de prijs voor aankoop van een eigen graf werd gewijzigd. Naast de verschillen in klassen zijn er ook verschillende leeftijdsklassen t.w. kinderen beneden 2 jaar, 2 tot 16 jarigen en volwassenen.

Men kon het recht kopen voor het plaatsen van een eigen kelder, dat o.a. door de fam. van Heeckeren van Kell is gedaan, men kon een grafruimte kopen z.g. eigen graven en er werden graven in huur gegeven.

Een ieder kon een eigen grafruimte op de begraafplaats aankopen elk groot dertien vierkante Ellen tegen betaling van zes guldens, benevens de kosten van zegeloverschrijving en andere regten op den aankoop vallende en zulks onvermindert de kosten van begrafenisregten.

In een uitvoerige omschrijving toont het gemeentebestuur aan hoe het aan deze bedragen komt.

(wordt vervolgd)

GEDICHTEN

Gedichten uit het schrift van; Milicien G.J. Kleijn Winkel, die in 1902 te Arnhem was gelegen.

Alles woordelijk overgenomen, dus zonder verbeteringen.

Mijn dank gaat uit naar zijn kleinzoon G.Kleyn Winkel uit Halle van wie ik deze schriften in bruikleen kreeg.

W.J. Bluemers.

De treurende Piot.

'k Mos lotten en ik trok mie vast
Oje, wat spet mie dat
Want 'k heb an de saldoterie
Altied een hekel ehad
Nou woon ik an den heren weg
Tegenover 't koeksie hoese
Maar heur ik trommel of geblaas
Dan beef ik as een moese.

Refr.

Och was ik van den dienst maar vrij
dan was ik uut de brand
Ik hool niet van zoo'n grote stad
'k Bun liever nog op 't land.

'k Bun nog maor pas een wekke in dienst
Maor ik smelte al van verdriet
Ik lust geen bonen, snart of soep
't Komiesbrood smaakt mien niet
En als 'k dan denk, hoen dik stuk spek
Ik vroeger altied at
Dat 't vet mie van den kin afliep
Dan vret ik mie weer zat.

Refr.

As 't smorgens de revellie is
Dan sta je allemaal op
Je kleeed je an, en wasch je
Een beetje om den kop
Dan geet et lieve leven weer
Als altied an den gang
Och jee, as ik hier blieven mot
Leef ik geen drie moand lang

Refr.

En as ik weer naar bed toe gaa
Dan vrug geen mensch an mien
Zeg Kloasman hej wal dek genog
Of wie der nog wat bie
Wal trekken ze mien strozak soms
Zoo onder mien van dan
Dan spartel ik in 't duuster rond
En kan niet slapen gaan.

Refr.

Ik krieg noe geen spekpannekoek
Geen klont, of soep, of briej
Geen zweibak waar ik zo dol op bun
Geen kool met worst der bie
Mien mouwvest was mei eerst te nauw
Nou is 't mien veuls te wied
Mien bokse spande toe 'k um kreeg
Nou glitte van mien lief.

refr.

'k Waog vroeger hondert vieftig pond
Toe 'k bie mien moeder was

Moar gistren toe 'k mie wegen liet

Woog 'k hondert twintig pas
Mien vleisch verdwient, mien vel krimpt in
Mien spieren worden slap
Mien tonge is wit, mien lippen blouw
Mien butte gaan krak, krak.

Refr.

As 'k hier nog lange blieven mot
Dan leup nog op een keer
Mien hele stel butte met wat vet(1)
As schildwagt op en neer
Of misschien goa ik nog wel dood
Van al dat groot verdriet
Maar as mien dat nog weer gebeurt
Dan overkom ik 't niet.

Refr.

De pummel en de sersjant.

Toen ik mijn dorpje ging verlaten
Treurde elke boerenmeid
Allen stonden luid te snikken
Nu raken wij onzen Hannes kwijt
In de schuur was't een spektakel
Al die beesten klein en groot
Vielen stokstief van hun zelven
Tranen rolden door de goot.

Moeder sprak, mien beste jongen
Wees voorzigtig in den strijd
Waag je niet te ver naar voren
Zorg dat je de kogel mijt
Zij schieten gau en vlug dat weet je
Dus als je een kogel komen ziet
Ga op zij, of buk je een beetje
Dan raken ze je zeker niet.

De sersjant:

Die met zulke flinke kerels
Is verpligt in 't vuur te gaan
Die kan steeds verzekerd wezen
Al is 't nog de grootste lummel
Die onder miene leiding staat
'k Maak hem, zoo ge ziet, binnen weinige weken
Tot een flink en ferm soldaat.

Pummel:

Ieder een die moet mij prijzen
Want ik ben een flink soldaat
Hannes Pummel kent een ieder
Bij het hele Resjement
De majoor die sprak laatst nog
Je bent de beste van de troep
Kom je het laatste bij de dienst
Je bent de eerste bij de soep.